Dosarul nr. **2r-133/26** Judecătoria Orhei (sediul Rezina)
judecător Veronica Cuculescu

D E C I Z I E
10 iunie 2026

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord
În componenţa
Preşedintele completului, judecător Stanislav Grosu
Judecătorii Alina Țihonschi, Mariana Sajin

Examinând, fără citarea părţilor, recursul declarat de Direcția Situații Excepționale mun. Orhei împotriva încheierii Judecătoriei Orhei (sediul Rezina) din 10.03.2026, în cadrul cererii de chemare în judecată depusă de Direcția Situații Excepționale mun. Orhei către Țurcanu Ion cu privire la recuperarea cheltuielilor pentru instruire, prin care cererea a fost respinsă ca fiind tardivă,-

a c o n s t a t a t:

Pretenţiile reclamantului:

La 13.08.2025, Direcția Situații Excepționale mun. Orhei a înaintat în Judecătoria Orhei, sediul Rezina o cerere de chemare în judecată împotriva lui Țurcanu Ion cu privire la recuperarea cheltuielilor suportate pentru cursurile de formare profesională inițială.

În motivarea cererii, reclamantul a susținut că prin Ordinul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr. 37 EF din 02.04.2018, Țurcanu Ion (anterior Ursu Ion) a fost numit în funcția de pompier al Unității salvatori și pompieri Șoldănești a secției Situații excepționale Șoldănești a Direcției situații excepționale Orhei a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență (în continuare – DSE mun. Orhei a IGSU) al Ministerului Afacerilor Interne.

În scopul acumulării cunoștințelor teoretice și abilităților practice necesare exercitării atribuțiilor de serviciu, în baza Dispoziției nr. 255d din 05.09.2018 pârâtul a fost delegat la cursuri de formare profesională inițială după cum urmează: - 10 – 30 septembrie 2018 și - 08 octombrie 2018 – 18 ianuarie 2019. După absolvirea cursurilor de formare profesională inițială, pârâtul a intrat în exercițiul funcției la 21.01.2019.

La cererea personală, în conformitate cu prevederile art. 38 alin. (1) lit. a) a Legii nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, raportul de serviciu al pârâtului a fost încetat prin Ordinului Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr.117ef din 20.12.2019.

Conform pct.7 subpct. 1) din Regulamentul privind modalitatea de restituire a cheltuielilor suportate pentru instruire de către funcționarii publici cu statut special, aprobat prin ordinul MAI nr. 139/2018, pârâtul urma să activeze în cadrul MAI o perioadă minimă de 2 ani.

Potrivit calculelor Serviciului finanțe al DSE mun. Orhei a IGSU, Turcanu Ion a fost achitată suma de 14 514,90 lei cu titlu de salariu pentru perioada în care s-a aflat la cursurile de instruire inițială.

Tot în baza calculului indicat, pârâtului i-a fost stabilită spre plată suma de 4 199,61 lei. Respectiv, conform Dispozițiilor de încasare nr. 2 din 03.02.2020 şi nr. 3 din 02.03.2020, suma respectivă a fost restituită.

Urmare a controlului efectuat de către Inspectoratul Control Financiar de Stat (ICFS) la Inspectoratul General pentru Situații de Urgență şi în instituțiile din subordine, pe unele aspecte ale activității economico-financiare în perioada 01.01.2017-30.06.2024, în Raportul privind rezultatele inspectării ICFS a reliefat unele abateri, după cum urmează: „De menţionat, că din suma recuperată în bugetul de stat au fost virate 905627,11 lei sau cu 59478,18 lei mai puţin

decât a fost recuperat şi cu 1983664,49 lei mai puţin decât a fost necesar de restituit, mijloacele financiare recuperate în sumă de 59478,18 lei nefiind reflectate la contul 5191, „Datorii faţă de bugetul public naţional”, prin ce n-au fost respectate pct. 3.5.24 din Ordinul MF nr. 216/2015.

Astfel, prin Prescripția nr. 25-03/03-267 din 10.03.2025 s-a dispus recuperarea şi virarea la bugetul de stat a mai multor sume, inclusiv şi cheltuielilor efectuate de către DSE mun. Orhei a IGSU pentru cursurile de formare profesională inițială a pârâtului în sumă totală de 21 015,63 lei.

Conform anexei nr. 1.5/3 la Raportului privind rezultatele inspectării, pârâtul din suma totală de 21 015,63 lei, a restituit - 4 199,71 lei, diferența fiind de 16 815,92 lei.

În vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, la 19.06.2025 DSE mun. Orhei a IGSU a înaintat în adresa pârâtului somația cu nr. 307 privind achitarea sumei datorate de 16 815,92 lei, însă aceasta nu a fost ridicată de către pârât, fiind ulterior restituită remitentului.

Prin efectuarea controlului de către Inspectoratul Control Financiar de Stat la Inspectoratul General pentru Situații de Urgenţă şi în instituțiile din subordine, pe unele aspecte ale activității economico-financiare în perioada 01.01.2017-30.06.2024, prin Prescripția nr. 25-03/03-267 din data de 10.03.2025, s-a constatat că pârâtul urmează să achite încă 16 815,92 lei - cheltuieli efectuate de către DSE mun. Orhei a IGSU pentru cursurile de formare profesională inițială a lui Ursu/Ţurcan.

Reclamantul a solicitat dispunerea încasării de la Turcanu Ion în beneficiul Direcției situații excepționale mun. Orhei a IGSU a sumei de 16 815,92 lei, ce constituie cheltuieli pentru cursuri de formare inițială.

În drept, și-a întemeiat acțiunea în baza art. art. 391, 395, 774-776, 858 din Codul civil, art. art. 38, 83, 85 alin. (1), 166, 167, 276^2 -276^3 din Codul de procedură civilă.

La 23.02.2026, reprezentantul pârâtului Țurcanu Ion, avocatul Lefter Stela, a depus o cerere privind declararea excepției de tardivitate înaintată în condițiile art. 186^1 a Codului de Procedură Civilă, prin care a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind tardivă.

În motivarea cererii privind declararea excepției de tardivitate, a indicat că, reclamantul a înaintat cererea împotriva pârâtului Țurcanu Ion la 13.08.2025, prin care solicită încasarea de pe ultimul a sumei de 16 815,92 lei cu titlu de „cheltuieli pentru cursuri de formare inițială”.

Totodată, s-a reținu că prin Ordinul IG pentru Situații de Urgență nr. 37 EF din 02.04.2018, pârâtul a fost numit în funcția de pompier al Unității salvatori și pompieri Șoldănești secția Situații Excepționale Șoldănești a Direcției situații excepționale Orhei a IG pentru situații de Urgență al MAI. În legătură cu aceasta pârâtul a delegat la cursuri de formare, profesională inițială perioadele 10 – 30 septembrie 2018 și 08.10.2018 – 18.01.2019, intrând în exercițiul funcției la data de 21.01.2019.

La data de 20.12.2019 – pârâtul la cererea proprie a demisionat. La acel moment contabilitatea a făcut toate calculele legate de raportul juridic, inclusiv sumele care urma să le restituie pârâtul. În temeiul acestor calcule – pârâtul a achitat suma stabilită.

Reieșind din cele invocate în cererea de chemare în judecată a reclamantului, se invocă precum că a fost efectuat un control financiar de stat al IG SU, ca rezultat prin Prescripția nr. 25-03/03-267 din 10.03.2025 s-a dispus recuperarea și virarea la bugetul de stat a mai multor sume, inclusiv și cheltuieli efectuate pentru cursurile de formare profesională inițială a pârâtului în sumă totală de 16 815,92 lei. Anume această prescripție a și servit temei pentru inițierea cauzei date.

Menționează că pârâtul s-a eliberat la 20.12.2019, și în cazul în care reclamantul a avut careva pretenții urma ținând cont de prevederile art. 391 Cod Civil să înainteze acțiunea în termen de 3

ani. Faptul că cererea a fost depusă peste termenul de prescripție, reclamantul este conștient, solicitând repunerea în acest termen. Privitor la solicitarea repunerii în termen urmează de menționat următoarele: la cerința dată nu se invocă nici un temei legal în acest sens.

S-a atras atenția la conținutul cererii la temeiul de fapt, în care se menționează: ” Potrivit calculului Serviciului finanțe al DSE mun. Orhei a IGSU, Țurcanu (Ursu) Ion i-a fost achitată suma de 14 514,90 lei cu titlu de salariu pentru perioada în care s-a aflat la cursurile inițiale. Tot în baza calculului indicat, pârâtului i-a fost stabilit spre plată suma de 4 199, 61 lei – suma restituită conform Dispozițiilor de plată cu nr. 02 din 03.02.2020 și nr. 03 din 02.03.2020.” Din cîte se observă – calculele le-a făcut Serviciul finanțe al DSE mun. Orhei a IGSU”.

Solicitând repunerea în termen – reprezentantul reclamantului n-a prezentat nici o probă (în afară de Prescripția nr. 25-03/03-267 din 10.03.2025) care ar justifica cerința de repunere în termenul general de prescripție. Acest înscris – nu poate servi temei pentru repunerea în termen a reclamantului. Prin Prescripția anexată, care stă la baza înaintării cererii în judecată împotriva pârâtului – se dă dovadă despre faptul că conducătorul entității precum și contabilul șef au aplicat eronat standardele de contabilitate, fapt pentru care urmează să poarte răspundere, însă nu este temei de încasare de la pârât a sumei solicitate peste termenul prescris.

Poziţia instanţei de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Orhei (sediul Rezina) din 10.03.2026, cererea de repunere în termen formulată de Direcția Situații Excepționale mun. Orhei a IGSU la acțiunea depusă către Țurcan Ion cu privire la recuperarea cheltuielilor pentru instruire, a fost respinsă ca neîntemeiată:

- ✓ S-a admis excepția de tardivitate invocată de către reprezentantul pârâtului Țurcanu Ion, avocatului Lefter Stela;
- ✓ Cererea de chemare în judecată depusă de Direcția Situații Excepționale mun. Orhei a IGSU către Țurcan Ion cu privire la recuperarea cheltuielilor pentru instruire, a fost respinsă ca tardivă.

Solicitarea recurentului:

La data de 31.03.2026, Direcția Situații Excepționale mun. Orhei a depus cerere de recurs cu privire la casarea încheierii Judecătoriei Orhei (sediul Rezina) din 10.03.2026.

Potrivit art.425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Recurentul Direcția Situații Excepționale mun. Orhei a depus cererea de recurs la 31.03.2026 împotriva încheierii primei instanțe din 10.03.2026, adică în termenul stabilit de lege, or recurentul au recepționat încheierea contestată la data de 17.03.2026 potrivit avizului nr. DS802514649AS (f.d. 191).

Argumentele părţilor:

În motivarea recursului, recurentul a menționat că Instanța de fond a respins în mod eronat valoarea juridică a Prescripției nr. 25-03/03-267 din 10.03.2025 emisă de către Inspectoratul Control Financiar de Stat, tratând-o ca un document intern de gestiune. Or, această abordare ignoră natura juridică obligatorie a actului respectiv.

În conformitate cu subpct. (1) și (2) din pct. 6 din Capitolul II (Misiunea, Funcțiile de bază, atribuțiile și drepturile inspectoratului) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspectoratului Control Financiar de Stat, aprobat prin HG nr. 938/2023 privind organizarea și funcționarea Inspectoratului Control Financiar de Stat, instituția exercită funcțiile de supraveghere bugetară asupra procesului de planificare, gestionare și executare a mijloacelor bugetului public național ale autorităților/instituțiilor bugetare, în vederea eficientizării utilizării resurselor bugetare, și de inspectare financiară a operațiunilor și tranzacțiilor economico-

financiare privind gestionarea și utilizarea mijloacelor financiare publice și a patrimoniului public, precum și utilizarea surselor financiare obținute din bugetul public național, în vederea stabilirii corespunderii acestora cu prevederile actelor normative.

Astfel, în conformitate cu cele sus-menționate, Inspectoratul Control Financiar de Stat, având funcția de organ de supraveghere bugetară și de inspectare financiară a operațiunilor și tranzacțiilor aferente bugetului de stat, este responsabil de verificarea legalității, regularității, conformității și eficacității gestionării resurselor financiare publice.

Prescripția Inspectoratului Control Financiar de Stat este un act juridic emis de o autoritate de control a statului, în temeiul căruia intimatul era obligat prin lege să recupereze sumele indicate. Prin urmare, recurentul nu putea, în intervalul de timp 20.12.2019 – 20.12.2022, să pretindă o sumă pe care nu o calculase corect și pe care nu o cunoștea ca fiind datorată.

Instanța de fond a aplicat eronat dispozițiile privind momentul nașterii dreptului la acțiune, deoarece, conform art. 395 alin. (1) din Codul civil, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune, iar dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Instanța de fond a stabilit eronat că dreptul la acțiune al recurentului s-a născut la data de 20.12.2019 – data concedierii pârâtului. Or, la acea dată, Serviciul finanțe al Direcției Situații Excepționale mun. Orhei a efectuat calcule incomplete, iar pârâtul a achitat suma de 4.199,61 lei, ceea ce a stins aparent obligația sa față de recurent.

Prin Raportul Inspectoratului Control Financiar de Stat, urmat de Prescripția nr. 25-03/03-267 din 10.03.2025, s-a constatat că suma efectiv datorată de pârât este de 21.015,63 lei, din care acesta nu a achitat diferența de 16.815,92 lei.

Prin urmare, suma solicitată prin cererea de chemare în judecată s-a individualizat și a devenit certă doar la data de 10.03.2025.

În susținerea concluziilor actului de control, la data de 16.02.2026 s-a expus și Inspectoratul Control Financiar de Stat. Recurentul reține că la materialele cauzei a fost anexat răspunsul Inspectoratului Control Financiar de Stat, în care este menționat că Țurcanu Ion a fost delegat la cursuri de formare profesională inițială cu o durată de 131 de zile (10.09.2018 – 18.01.2019), acesta urmând să activeze cel puțin 3 ani și nu 2 ani (24 luni), astfel cum este indicat în Certificatul nr. 716 din 11.12.2019.

Recurentul nu putea introduce o acțiune pentru o sumă pe care nu o cunoștea și care nu fusese stabilită în privința intimatului. Dreptul la acțiune pentru suma de 16 815,92 lei nu putea exista înainte de nașterea însăși a obligației de plată a acestei sume, care a fost stabilită prin controlul Inspectoratului Control Financiar de Stat.

Instanța de fond a ignorat caracterul obiectiv al imposibilității de cunoaștere a creanței reale. Aceasta a menționat că „reclamanta nu poate invoca necunoașterea unui fapt pe care instituția era obligată să-l cunoască”, asimilând astfel neglijența administrativă cu imposibilitatea obiectivă de cunoaștere. O asemenea abordare este eronată în drept.

Creanța de 16 815,92 lei nu reprezintă o sumă pe care Direcția Situații Excepționale mun. Orhei era obligată să o cunoască în anul 2019. Aceasta a rezultat din aplicarea unor standarde de contabilitate pe care Inspectoratul Control Financiar de Stat le-a constatat ca fiind aplicate necorespunzător în urma controlului efectuat pentru perioada 01.01.2017 – 30.06.2024. Determinarea sumei exacte datorate a necesitat o inspecție financiară de stat specializată și nu putea fi realizată prin simple măsuri administrative ordinare.

Standardele contabile invocate de Inspectoratul Control Financiar de Stat (pct. 3.5.24 din Ordinul MF nr. 216/2015) sunt norme tehnice a căror neaplicare corectă nu era evidentă sau

detectabilă în lipsa unui control specializat. Prin urmare, data de la care a început să curgă termenul de prescripție extinctivă este 10.03.2025 – data emiterii Prescripției de către Inspectoratul Control Financiar de Stat.

Potrivit art. 6 § 1 din CEDO, „orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil".

Recurentul – Direcția Situații Excepționale mun. Orhei a IGSU – consideră că nu a beneficiat de un proces echitabil, deoarece instanța inferioară nu a motivat corespunzător încheierea adoptată. Mai mult, concluziile instanței inferioare nu pot fi reținute, întrucât contravin circumstanțelor cauzei.

Raportul inspecției controlului financiar de stat reprezintă un instrument esențial de transparență și responsabilitate publică, asigurând utilizarea corectă și eficientă a resurselor bugetare, prevenirea neregulilor financiare și consolidarea disciplinei fiscale în cadrul instituțiilor publice. Instanța inferioară nu a intrat în esența litigiului, cauza fiind examinată superficial, cu omiterea aplicării normelor de drept incidente, interpretarea eronată a legii și aprecierea arbitrară a probelor administrate.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că dreptul la un proces echitabil, astfel cum este garantat de art. 6 din Convenție, presupune ca o instanță de judecată, chiar dacă motivează succint hotărârea, să fi examinat în mod real problemele esențiale care i-au fost supuse. Fără a impune un răspuns detaliat fiecărui argument al părților, această obligație presupune totuși ca partea interesată să poată identifica un răspuns specific și explicit la mijloacele decisive pentru soluționarea cauzei (cauzele Albina c. România și Valia Grigore Vasilescu c. România). Dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă cererile și observațiile părților sunt cu adevărat examinate de instanța sesizată.

Într-o societate democratică, în sensul Convenției, dreptul la buna administrare a justiției ocupă un loc deosebit de important, astfel încât o interpretare restrictivă a garanțiilor prevăzute de art. 6 § 1 nu corespunde scopului și obiectivului acestei dispoziții (Ryakib Biryukov c. Rusiei, pct. 37). De asemenea, Convenția garantează drepturi concrete și efective, nu drepturi teoretice și iluzorii (Airey c. Irlandei, pct. 24).

Părțile la proces au dreptul să prezinte orice observații pe care le consideră relevante pentru cauză. Acest drept este efectiv numai în măsura în care cererile și observațiile părților sunt într-adevăr „ascultate", adică examinate în mod adecvat de către instanța sesizată. Astfel, instanța este obligată să efectueze o examinare efectivă a mijloacelor, argumentelor și probelor prezentate de părți (Kraska c. Elveției, pct. 30; Van de Hurk c. Țărilor de Jos, pct. 59).

Recurentul reiterează că prima instanță a aplicat eronat prevederile art. 391 alin. (1) din Codul civil la examinarea excepției de tardivitate. Or, în prezentul litigiu urmau să fie aplicate prevederile art. 401 alin. (1), (2) și (3) din Codul civil.

În acest context, recurentul consideră că instanța de fond a dispus neîntemeiat admiterea excepției de tardivitate, motiv pentru care recursul urmează a fi admis, cu emiterea unei decizii de respingere a excepției de tardivitate.

Aprecierea instanţei de recurs:

Potrivit prevederilor art.426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părţilor.

Analizând argumentele recursului în raport cu materialele cauzei, colegiul civil şi de contencios administrativ consideră că recursul este neîntemeiat şi urmează a fi respins din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art.427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.

Materialele cauzei atestă că la 13.08.2025, Direcția Situații Excepționale mun. Orhei a înaintat în Judecătoria Orhei, sediul Rezina o cerere de chemare în judecată împotriva lui Țurcanu Ion cu privire la recuperarea cheltuielilor suportate pentru cursurile de formare profesională inițială, solicitând încasării de la Turcanu Ion în beneficiul Direcției situații excepționale mun. Orhei a IGSU a sumei de 16 815,92 lei, ce constituie cheltuieli pentru cursuri de formare inițială.

La 23.02.2026, reprezentantul pârâtului Țurcanu Ion, avocatul Lefter Stela, a depus o cerere privind declararea excepției de tardivitate înaintată în condițiile art. 186[1] a Codului de Procedură Civilă, prin care a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind tardivă.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei (sediul Rezina) din 10.03.2026, cererea de repunere în termen formulată de Direcția Situații Excepționale mun. Orhei a IGSU la acțiunea depusă către Țurcan Ion cu privire la recuperarea cheltuielilor pentru instruire, a fost respinsă ca neîntemeiată. S-a admis excepția de tardivitate invocată de către reprezentantul pârâtului Țurcanu Ion, avocatului Lefter Stela. Cererea de chemare în judecată depusă de Direcția Situații Excepționale mun. Orhei a IGSU către Țurcan Ion cu privire la recuperarea cheltuielilor pentru instruire, a fost respinsă ca tardivă.

Prin Ordinul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr. 37 EF din 02.04.2018, Țurcanu Ion (anterior Ursu) a fost numit în funcția de pompier al Unității salvatori și pompieri Șoldănești a secției Situații excepționale Șoldănești a Direcției situații excepționale Orhei a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență (în continuare – DSE mun. Orhei a IGSU) al MAI.

În scopul acumulării cunoștințelor teoretice și abilităților practice necesare exercitării atribuțiilor de serviciu, în baza Dispoziției nr. 255d din 05.09.2018 pârâtul a fost delegat la cursuri de formare profesională inițială după cum urmează: - 10 – 30 septembrie 2018 și - 08 octombrie 2018 – 18 ianuarie 2019. După absolvirea cursurilor de formare profesională inițială, pârâtul a intrat în exercițiul funcției la 21.01.2019 și a activat până la 20.12.2019 când prin ordinul IGSU nr.117ef a fost concediat în baza cererii personale.

La data de 31.03.2026, Direcția Situații Excepționale mun. Orhei a depus cerere de recurs cu privire la casarea încheierii Judecătoriei Orhei (sediul Rezina) din 10.03.2026.

Potrivit art.186[1] alin.(1) Cod de procedură civilă, cererile depuse în instanța de judecată peste termenul de prescripție extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripția, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanța de judecată a excepției de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripție sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepției, instanța de judecată examinează excepția de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen.

În corespundere cu prevederile art.391 Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate sa-si apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată, dreptul încălcat

este de 3 ani, iar acțiunile privind apărarea drepturilor persoanele nepatrimoniale se prescriu numai în cazurile prevăzute de lege.

Conform art.395 alin.(1) Cod civil, termenul de prescriptie extinctivă începe să curgă de la data naşterii dreptului la acţiune. Dreptul la acţiune se naşte la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Colegiul Civil relevă că dreptul pretins de reclamantă își are izvorul în încetarea raporturilor de serviciu ale pârâtului înainte de expirarea perioadei pentru care acesta era obligat să activeze în cadrul autorității publice după absolvirea cursurilor de formare profesională. Prin urmare, toate elementele de fapt necesare pentru determinarea existenței și întinderii eventualei creanțe erau cunoscute sau puteau fi cunoscute reclamantei la data concedierii pârâtului, respectiv la 20.12.2019.

Or, în speță, eventuala încălcare a dreptului invocat de reclamantă s-a produs la data încetării raporturilor de serviciu ale pârâtului, când acesta a părăsit sistemul înainte de îndeplinirea obligației de activitate asumate.

În consecință, reclamanta dispunea încă de la acea dată de toate informațiile necesare pentru a evalua existența unei eventuale obligații de restituire și pentru a valorifica pretențiile sale pe cale judiciară.

Nu poate fi reținut argumentul potrivit căruia termenul de prescripție ar fi început să curgă abia la data emiterii Prescripției nr. 25-03/03-267 din 10.03.2025 a Inspectoratului Control Financiar de Stat.

Prescripția menționată nu reprezintă actul juridic generator al dreptului material la acțiune și nici nu constituie izvorul obligației patrimoniale pretinse de reclamantă. Aceasta are natura unui act de control administrativ prin care au fost constatate anumite neregularități privind modul de calcul și evidență a obligațiilor financiare, fără a crea un drept nou și fără a da naștere unei obligații inexistente anterior.

Actul de control nu a generat creanța reclamantei, ci, cel mult, a evidențiat o pretinsă eroare în modul de determinare a cuantumului acesteia. Or, potrivit principiilor care guvernează instituția prescripției extinctive, momentul începerii curgerii termenului nu poate fi amânat prin efectuarea ulterioară a unor verificări, controale sau recalculări interne ale titularului dreptului.

Acceptarea unei asemenea interpretări ar echivala cu posibilitatea repunerii unilaterale și discreționare în termen a creditorului prin simpla efectuare a unui control administrativ, ceea ce ar contraveni finalității instituției prescripției extinctive și principiului securității raporturilor juridice.

Prin urmare, împrejurarea că Inspectoratul Control Financiar de Stat a constatat la data de 10.03.2025 anumite neconformități privind calculul sumei pretinse nu poate modifica momentul naşterii dreptului la acțiune, care este determinat de data la care reclamanta a cunoscut sau trebuia să cunoască existența dreptului pretins și persoana obligată, respectiv data încetării raporturilor de serviciu ale pârâtului – 20.12.2019.

În consecință, termenul de prescripție extinctivă a început să curgă de la această dată, iar cererea de chemare în judecată, depusă la 13.08.2025, a fost introdusă după expirarea termenului legal de prescripție.

Totodată, Colegiul reține că prescripția ICFS a constatat o eroare de calcul, nu o împrejurare de fapt necunoscută. Identitatea debitorului, data concedierii, perioada de instruire și obligația de activitate erau cunoscute instituției încă din 2019.

Ceea ce s-a aflat în 2025 a fost doar că suma fusese calculată greșit. În materia prescripției, de regulă, necunoașterea cuantumului exact al creanței nu împiedică nașterea dreptului la acțiune dacă existența creanței și persoana obligată erau deja cunoscute.

Astfel, Colegiul reține ca fiind justă și întemeiată concluzia instanței de fond potrivit căreia, „cererea de repunere în termen, instanța o consideră neîntemeiată, iar excepția de tardivitate - întemeiată, or reclamantul era în deplinătatea posibilității de a depune cererea de chemare în judecată în termen de 3 ani de la data concedierii pârâtului - 20.12.2019".

În consecință, instanța concluzionează că emiterea Prescripției nr. 25-03/03-267 din 10.03.2025 nu poate fi calificată drept moment al nașterii dreptului la acțiune, întrucât aceasta nu a creat un drept nou în patrimoniul reclamantei și nici nu a generat o obligație nouă în sarcina pârâtului, ci a consemnat rezultatele unei activități de control privind modul de calcul și evidență a unei pretinse creanțe preexistente.

Dreptul la acțiune s-a născut la data la care reclamanta a cunoscut sau, în mod obiectiv, trebuia să cunoască atât existența pretinsei încălcări a dreptului său, cât și persoana obligată la repararea acesteia. Or, toate elementele esențiale ale raportului juridic litigios – identitatea debitorului, perioada instruirii profesionale, obligația de activitate ulterioară și încetarea prematură a raporturilor de serviciu – erau cunoscute reclamantei la data concedierii pârâtului, respectiv 20.12.2019.

Faptul că, ulterior, în urma unei misiuni de inspectare financiară, s-a constatat o pretinsă eroare în determinarea cuantumului creanței nu are aptitudinea juridică de a amâna începutul curgerii termenului de prescripție extinctivă. O interpretare contrară ar permite titularului dreptului să prelungească în mod discreționar termenul de prescripție prin efectuarea unor verificări sau recalculări ulterioare, ceea ce ar lipsi de efect util instituția prescripției extinctive și ar aduce atingere principiului securității și stabilității raporturilor juridice.

În consecință, termenul de prescripție a început să curgă la data de 20.12.2019, iar cererea de chemare în judecată, depusă la 13.08.2025, a fost înaintată după expirarea termenului legal de prescripție. Din aceste considerente, excepția de tardivitate a fost admisă în mod întemeiat, iar argumentele reclamantei referitoare la pretinsa naștere a dreptului la acțiune la data de 10.03.2025 sunt nefondate atât în fapt, cât și în drept.

Totodată, Colegiul relevă că prevederile art. 398 și art. 400 Cod civil, reglementează temeiurile de suspendare a curgerii termenului de prescripție extinctivă și întreruperea cursului prescripției extinctive de altfel, în speță, Colegiul Civil nu reține niciun temei de suspendare a curgerii termenului de prescripție extinctivă sau de întrerupere a cursului prescripției.

Sub acest aspect, instanța de recurs reține că recurentul nu a invocat argumente în vederea întreruperii cursului prescripției extinctive.

Astfel, simpla indicare a unor dispoziții legale nu este suficientă pentru a demonstra incidența acestora în circumstanțele concrete ale cauzei. Recurentul nu a explicat în ce mod și prin care fapt juridic dintre cele prevăzute de lege s-ar fi produs întreruperea cursului prescripției extinctive, limitându-se la o invocare abstractă a normelor legale menționate.

Or, aplicarea dispozițiilor art. 401 din Codul civil presupune existența unor împrejurări concrete și determinate de lege, apte să producă efectul întreruperii termenului de prescripție. În acest sens, partea care invocă întreruperea prescripției are obligația de a indica și demonstra actul sau faptul juridic ce constituie temei al întreruperii, precum și momentul la care acesta s-a produs.

În speță, recurentul nu a identificat niciun act de recunoaștere a datoriei de către intimat, nicio acțiune judiciară sau extrajudiciară și niciun alt fapt juridic căruia legea să îi atribuie efectul

întreruperii cursului prescripției extinctive. De asemenea, recurentul nu a argumentat în ce mod emiterea Prescripției nr. 25-03/03-267 din 10.03.2025 ar putea constitui un temei de întrerupere a prescripției, în condițiile în care aceasta reprezintă un act administrativ de control emis de o terță autoritate și nu un act al debitorului sau un demers juridic al creditorului dintre cele prevăzute de lege.

Prin urmare, argumentele recurentului se rezumă la o simplă invocare formală a dispozițiilor art. 401 alin. (1), (2) și (3) din Codul civil, fără a fi demonstrată existența vreunui fapt juridic concret care să justifice aplicarea acestora. În lipsa unei asemenea motivări și a probelor corespunzătoare, susținerile privind întreruperea cursului prescripției extinctive nu pot fi reținute ca întemeiate.

Astfel, având în vedere cele expuse mai sus, colegiul civil ajunge la concluzia că încheierea Judecătoriei Orhei (sediul Rezina) din 10.03.2026 este întemeiată şi urmează a fi menținută, argumentele recursului fiind neîntemeiate.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord,-

Decide:

Recursul declarat de Direcția Situații Excepționale mun. Orhei impotriva încheierii Judecătoriei Orhei (sediul Rezina) din 10.03.2026, în cadrul cererii de chemare în judecată depusă de Direcția Situații Excepționale mun. Orhei către Țurcanu Ion cu privire la recuperarea cheltuielilor pentru instruire se respinge.

Decizia este irevocabilă de la emitere.

Președintele completului
Judecător Stanislav Grosu

judecătorii Alina Țihonschi Mariana Sajin